

معرفی سیاست‌گذاری در زمینه ارزیابی فناوری سلامت

نویسندگان:

مارسیال ولاسکو گاریدو - رینهارد بوسه

ترجمه و ویراستاری:

دکتر علیرضا اولیایی منش

شیلا دعایی

دکتر غلامحسین صالحی زلانی

پریسا ابویی

زیر نظر:

دکتر سید حسن امامی رضوی

مدرسنامه	ولاسکو گاریدو، مارسلیال Velasco Garrido, Marcial
عنوان و نام پدید آور	معرفی سیاست‌گذاری در زمینه ارزیابی فناوری سلامت / نویسندگان مارسلیال و لاسکو گاریدو، رینهارد بوسه، ترجمه و ویراستاری: علیرضا اولیایی منش - [و دیگران]، زیر نظر حسن امامی رضوی
مشخصات نشر	تهران: مصرا، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	۶۴ ص؛ مصور (رنگی)، جدول (رنگی)، نمودار (رنگی).
شابک	۹۷۸۶۰۰۹۲۰۵۱۷۰۲
وضعیت فهرست‌نویسی	فیب
یادداشت	عنوان اصلی: Policy brief
یادداشت	مترجمان علیرضا اولیایی منش، شیلا دعایی، غلامحسین صالحی زلاتی، پریسا ابویی
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	تکنولوژی پزشکی - اروپا
موضوع	تکنولوژی - اروپا - ارزیابی
موضوع	تکنولوژی - اروپا - همکاری‌های بین‌المللی
موضوع	سیاست پزشکی - اروپا
موضوع	پزشکی - اروپا - خدمات
شناسه افزوده	بوسه، رینهارد، ۱۹۶۳ م
شناسه افزوده	Busse, Reinhard
شناسه افزوده	اولیایی منش، علیرضا، ۱۳۴۸، مترجم
رده‌بندی کنگره	۶۱۰/۲۸۰ RA۵۵/۵/الف
رده‌بندی دیویی	۶۱۰/۲۸۰
شماره کتابشناسی ملی	۲۴۴۶۶۴۰

درباره نویسندگان: نویسندگان این چکیده سیاستی (Policy brief)، مارسلیال و لاسکو گاریدو و رینهارد بوسه هر دو از بخش مدیریت مراقبت سلامت، دانشگاه تکنیش برلین آلمان هستند. پروفیسور بوسه همچنین یکی از مدیران پژوهش دیدبان نظام‌ها و سیاست‌های سلامتی اروپایی هستند.

معرفی سیاست‌گذاری در زمینه ارزیابی فناوری سلامت (Policy brief)

نویسندگان: مارسلیال و لاسکو گاریدو - رینهارد بوسه	با تشکر از همکاران محترم
ترجمه و ویراستاری: دکتر علیرضا اولیایی منش -	(به ترتیب حروف الفبا):
شیلا دعایی - دکتر غلامحسین صالحی زلاتی -	جناب آقای مهدی آزادبخت
پریسا ابویی	سرکار خانم دکتر مریم پیشیان
زیر نظر: دکتر سید حسن امامی رضوی	جناب آقای دکتر محمدرضا ذاکری
ناشر: مصراپ چاپ و صحافی: مهر متین	سرکار خانم سید فاطمه سقا ابوالفضل
نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۰	جناب آقای محمدرضا مبینی‌زاده
شمارگان: ۵۰۰ نسخه	سرکار خانم مینا نجاتی

شابک: ۹۷۸۶۰۰۹۲۰۵۱۷۰۲

کلیه حقوق برای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی محفوظ است.

توزیع رایگان

فهرست

شماره صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار
۵	مقدمه‌ای بر اهداف، نقش شواهد و ساختار در اروپا
۷	ارزیابی فناوری سلامت چیست؟
۸	سیاست محوری
۱۳	تأثیر محیط
۱۵	درستی روش شناختی
۱۷	منظور از شواهد در یک ارزیابی چیست؟
۲۱	ارزیابی پژوهش
۳۳	پژوهش خلاصه شده
۳۶	شواهد خوب = توصیه محکم
۴۱	ارزیابی فناوری سلامت در اروپا - موسسات و پروژه‌ها
۵۱	نتیجه‌گیری
۵۲	راهنمای تصویر شماره ۲
۵۳	فهرست منابع

فهرست جداول

شماره صفحه	عنوان
۱۲	جدول شماره ۱
۱۷	جدول شماره ۲
۴۳	جدول شماره ۳

www.ketab.ir

فهرست تصاویر

عنوان	شماره صفحه
تصویر شماره ۱	۲۱
تصویر شماره ۲	۲۵
تصویر شماره ۳	۲۷
تصویر شماره ۴	۳۲
تصویر شماره ۵	۳۸

www.ketab.ir

پیشگفتار:

پیشرفت فناوری‌های دنیا طی سال‌های گذشته تغییرات قابل توجهی در درمان و مراقبت‌های پزشکی به وجود آورده است. پزشکی مدرن و فناوری‌ها چنان با هم آمیخته شده‌اند که پزشکان برای درمان و تشخیص بیماری‌ها به استفاده از این فناوری‌ها نیازمندند. پیشرفت‌های فناوری پزشکی طی این دوره تأثیرات قابل توجهی در ارائه، برون‌داد و هزینه‌های مراقبت سلامت داشته است. این پیشرفت‌ها در اکثر زمینه‌های سلامت مثل مپوتکنولوژی، نانو تکنولوژی، تکنیک‌های جراحی و تصویربرداری تشخیصی کاملاً مشهود است. در بسیاری از کشورها خصوصاً کشورهایی که بخش خصوصی در عرصه سلامت وارد شده است، تمایل زیادی به خرید و استفاده از این فناوری‌ها وجود دارد. این در حالی اتفاق می‌افتد که در بسیاری از موارد این فناوری‌ها نسبت به فناوری‌های پیشین هیچ

برتری ندارند و شواهدی در مورد بهبود نتایج در استفاده از آنها وجود ندارد یا بسیار ضعیف است.

ضرورت و درستی به کارگیری فناوری‌ها بخش اعظم تصمیمات سلامت کشور را تشکیل می‌دهد و مدیران را در تنگنای پاسخگویی به گروه‌های رسمی و غیر رسمی جامعه قرار داده و آن‌ها را مجبور به تصمیم‌گیری در فضای اداری و جلسات بحث و گفتگو می‌نماید که طبیعتاً نتایجی غیرقابل انتظار و مطالعه نشده به دنبال خواهد داشت. بنابراین به منظور تصمیم‌گیری آگاهانه و شفاف‌سازی نتایج احتمالی به کارگیری یک فناوری و یا به عبارت ساده‌تر عواقب انتخاب یک گزینه، ابزار و روش‌های حامی تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در حیطه سلامت ظهور یافته‌اند و بسیاری از کشورها برای ورود و استفاده منطقی این فناوری‌ها ساز و کاری اندیشیده‌اند تا از یک سو بتوانند هزینه‌ها را کنترل کرده، از افزایش بی‌رویه آن جلوگیری کنند و آن‌ها را بطور بهینه‌ای تخصیص دهند و از سوی دیگر از ورود فناوری‌هایی که ایمنی و اثربخشی آن‌ها پایین است جلوگیری کنند. روشی که در بسیاری از کشورهای پیشرفته متداول است «ارزیابی فناوری سلامت» می‌باشد.

ارزیابی فناوری سلامت در واقع سنجش کامل و سازمان یافته شرایط لازم برای استفاده از فناوری‌های سلامت و نتایج و عواقب چنین استفاده‌ای را شامل می‌شود. این عواقب استفاده از تکنولوژی، در حیطه‌ها و زمینه‌های متعدد مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرند، از جمله: حیطه فناوری، حیطه سازمانی، حیطه اقتصادی و حیطه اخلاقی. این تحلیل و بررسی یک تحلیل ساختارمند است که با هدف ارائه داده‌های مورد نیاز برای اتخاذ یک سیاست و تصمیم‌گیری به سیاست‌گذاران انجام می‌شود. در واقع ارزیابی فناوری‌های سلامت یک پل ارتباطی است که یک نمونه یا الگوی علمی را به یک نمونه یا الگوی سیاستی مرتبط می‌سازد و یک نقش ضروری برای تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری در نظام سلامت به عهده دارد که هم اکنون در بیشتر نقاط دنیا سیاست‌گذاران با تکیه بر این روش علمی اقدام می‌نمایند.

ضرورت استفاده از روش ارزیابی فناوری سلامت در نظام‌های سلامت، توسط مراکز علمی و سازمان‌های بین‌المللی نظیر WHO توصیه شده است. لذا نظر به اهمیت تصمیم‌گیری آگاهانه با کمترین درصد احتمال خطا در بخش سلامت و با توجه به کمبود منابع موجود در کشور ما ضروری است اتخاذ تصمیم‌گیری‌های نظام

سلامت بر اساس مستندات و شواهد علمی باشد. امید است با پشتیبانی همه متخصصان، اندیشمندان و سیاستگذاران در عرصه سلامت بتوان گام‌های اولیه و بنیادی در این زمینه برداشت. مجموعه حاضر که توسط همکاران ترجمه و ویراستاری شده است می‌تواند در این راستا یاری‌رسان باشد.

دکتر سیدحسن امامی رضوی

معاون وزیر